

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Periodikum je podporováno Ministerstvem zemědělství

Z p r a v o d a j

2

2017

Vydává Český zahrádkářský svaz - Územní sdružení Šumperk – Jeseník

Dne 5.5.2017 se v kongresovém sále AGRITEC konalo okresní kolo Mladého zahrádkáře. Letos v září uplynulo 60 let od vzniku ČZS a proběhl již 30. Ročník soutěže MZ.

Soutěžilo se ve dvou kategoriích – mladší a starší žáci.

Soutěž je složena ze dvou částí a sice testů a poznávaček. Test má 40 otázek a každá 4 odpovědi. Každá otázka má vždy jen jednu správnou odpověď, kterou musí žáci zakroužkovat. Další část spočívá v určování rostlin, dřevin, semen, květin atd. 40 položek. Jelikož v květnu ještě není možno mnoho rostlin sehnat, mnohé jsou nahrazeny obrázky.

Na přípravě se podíleli členové Územního sdružení, především předseda př. Hudos a př. Siegl. Při samotné soutěži pomáhali i další členové ÚS.

Celkem se zúčastnilo 26 žáků ze tří základních škol. Z 1. ZŠ Šumperk, Dr. E. Beneše 1 přivedla soutěžící Mgr. Zuzana Zatloukalová. 3. ZŠ Zábřeh připravoval k soutěži a se žáky se zúčastnil Mgr. Jaroslav Zbořil. Soutěžící ze Základní školy Karla staršího ze Žerotína z Bludova doprovázel Mgr. Vojtěch Kočí.

Testy jsou rozdílné pro mladší a starší kategorii, poznávačka je stejná. Po ukončení soutěže jsou rostliny, semena atd. označeny správnými názvy, aby si soutěžící mohli zkontrolovat svoje odpovědi. Výsledky testů jim přečteme.. Na vyhodnocení se podílí doprovázející učitelé základních škol, jimž patří za to dík. Soutěžícím i doprovodu je uhrazeno cestovné, občerstvení a žákům ceny z dotace ČZS.

Mezi tím, než se soutěž vyhodnotila, dostal každý malé občerstvení a upomínkové předměty, věnované ČZS Praha. V mladší kategorii zvítězila Jana Bartošová 3. ZŠ Zábřeh, 2. Šárka Krystková Bludov, 3. Dominik Tichý Bludov. Ve starší kategorii 1. Ondřej Vojtek Bludov, 2. Viktorie Knížátková 3. ZŠ Zábřeh, 3. Kristýna Bilaničová I. ZŠ Šumperk. První tři v každé kategorii obdrželi poháry.

Vítězové z každé kategorie se zúčastnili republikové soutěže, která se letos konala ve dnech 16.-18. Června ve Střední škole stavební a zahradnické v Praze. Kromě soutěže čekal také účastníky doprovodný program, projížďka lodí po Vltavě a návštěva školní botanické zahrady. Dále měli možnost si samostatně prohlédnout Prahu, neboť děti doprovází z každého okresu dospělý.

Republikové soutěže se zúčastnilo celkem 39 mladších žáků. Od nás Jana Bartošová se umístila na krásném 7. místě. Ve starší kategorii soutěžilo celkem 43 žáků, Ondřej Vojtek skončil 19. Letos poprvé soutěžilo i 5 dětí ze Slovenska. Dále se zúčastnilo 11 středoškoláků, kteří byli úspěšní v korespondenční soutěži, kterou vyhlašuje ČZS a je možno se jí zúčastnit na stránkách zahradkari.cz. Každé dítě dostalo tričko, rostliny a další ceny. Celkem se akce zúčastnilo i s pořadateli téměř 160 osob.

Věříme, že budeme v soutěži nadále pokračovat. Je třeba, aby se zapojilo více dětí i dospělých a pomohli jak s přípravou dětí k soutěži, tak při samotném organizování soutěže. V příštím roce plánujeme uskutečnit národní kolo MZ v Šumperku. Prostory k soutěži nabídla bývalá Zemědělská škola, taktéž většinu účastníků ubytují a zbytek přenocuje na internátě na Bratrušovské ulici. Těšíme se na jakoukoli pomoc.

Autor: J. Sitařová

Ve dnech 12.8. – 13.8.2017 byla uspořádána ZO ČZS Rapotín již 55. výstava mečíků v KKC Rapotín.

Tato výstava se konala pod záštitou náměstka hejtmana Olomouckého kraje pana Ing. Milana Klimeše (zastoupen náměstkem ing. Janem Zahradníčkem) a starosty obce Rapotín pana Ing. Pavla Žerníčka za účasti KKC Rapotín (pod vedením paní Denisy Spillerové) a US ČZS Šumperk-Jeseník zastoupen předsedou Zdeňkem Hudosem, fy. Mountfield a Moravského deníku Šumperk , a to s velkým úspěchem. Bylo vystavováno 426 mečíků v 232 vázách , 70 ks lilí ve 32 vázách , jirinky ve 42 vázách . Výtvarné uspořádání výstavy bylo obdivuhodné , bylo zvýrazněno 55. výročí konání výstavy. O nádheře vystavovaných mečíků přes nepřízeň počasí , není pochyb,

což bylo zdůrazněno návštěvníky výstavy v naší kronice. Hodnoceny byly 4 skupiny klasů mečíků 1,2,3 místo . Největší počet oceněných klasů měl pan Petr Šmída, dále pan Lubomír Rýpar a pan Miroslav Badal . Květy přivezli vystavovatelé: pan Petr Šmída, pan Josef Chlebiš, pan Lubomír Rýpar, pan Miroslav Badal , pan Zdeněk Krupka z Prahy, pan Jiří Polách a pan ing.Pavel Nejedlo z Lovčic , který vystavoval překrásné lilie. Nesmíme opomenout ani naše vystavovatele: paní Antonii Staníkovou , pana Vlastimila Königa , paní Janu Kristkovou, paní Janu Burdovou, paní Zdeňku Engelovou a celou řadu dalších, kteří přispěli dekoracemi. Celá akce byla doprovázena výstavou nádherných aranžmá v celkovém počtu 84 ks od našich floristek paní Heleny Foukalové, paní Zdeňky Engelové , paní Libuší Tučkové a dalších zahrádkářek , dále výstavou okrasného ptactva ZO ČSCH, zahradního vybavení včetně zahradní techniky od fy.Mountfield, hudebním doprovodem, ukázkou paličkování a v neposlední řadě výtečnou mysliveckou kuchyní MO Buková Rapotín . Na výstavě mečíků bylo provedeno vyhodnocení výtvarných prací dětí z výstavy ve Vikýřovicích a na Vesnici roku v Rapotíně, celkem bylo vytvořeno 103 maleb. Tuto akci zaštiťuje HORNET TOUR a starosta obce Dolní Studénky pan Ing. Radim Sršeň. Byly vyhodnoceny první tři malby : 1/ Denisa Šindlerová V-č.3, 2/ Láďa Tichý V – č. 5, 3/ Markéta Ševčíková V - č.35 . Gratulujeme výhercům a všem zúčastněným bude předána malá pozornost. Odměny budou předány v měsíci září dle jednotlivých

škol zástupcem fy. HORNET TOUR . Naši výstavu navštívilo přibližně 1 458 obdivovatelů krásných květin. Výstava byla podpořena dotacemi KÚ Olomouc a obce Rapotín.

Nelze opomenout organizační zajištění celé výstavy. Děkuji našim zahrádkářům a všem, kteří byli nápomocni při uspořádání této velkolepé akce. Autor: B. Kocůrková

Rakytník řešetlákovitý

U nás je ještě málo známá hodnota jeho plodů. Podobně jako některé další oranžovo-červené rostlinné plody, mají i bobulky rakytníku mnoho [vitamínu C](#). Primát drží v obsahu [vitamínu E](#) - nejvíce ze všech rostlinných plodů. Obsah [karotenu](#), ze kterého se tvoří vitamín A, se rakytník vyrovná mrkvi, považované za jeho nejbohatší zdroj. Rozbory potvrdily přítomnost dalších [vitamínů skupiny B](#), dále minerálů a množství cenných látek. V jejich vzájemném vyváženém spojení je skrývá mimořádná léčivá síla rakytníku.

Konzumací plodu rakytníku se zlepšuje celkový zdravotní stav člověka, zvyšuje se jeho pracovní schopnost a aktivita. I když prospívá při všech onemocněních, jeho nejvýznamnější ověřené účinky má na žaludeční onemocnění i vředy, zlepšuje oběh krve, hojí sliznice plic a průdušek, prospívá kloubům, léčí revma a dnu, působí proti skleróze, tlumí bolest a pomáhá při Basedowově nemoci způsobené nadměrnou tvorbou hormonů štítné žlázy.

Sklizeň není jednoduchá

Plody rakytníku jsou drobné peckovičky s kratičkými stopkami, které hustě obrůstají větvičky, k nimž ztěžuje přístup trnitý obrost. Sklizňová zralost je optimální v době plodů vybarvených, ale pevných.

Sklizeň je snad to jediné, co lze rakytníku vytknout - plody se špatně oddělují od obrostu, česáčky ani hřebeny se neosvědčily a střihání celých větviček k otrhávání doma oslabuje keř a zmenšuje příští sklizeň.

Můžeme se dočíst, že nejlépe se sklízí plody přemrzlé, a sice setřásáním do nádob: u nás ale nepanují sibiřské mrazy a peckovičky zůstávají díky vysokému obsahu oleju měkké i v zimním období, takže ani tento způsob není vyhovující. Nezbývá, než se vyzbrojit trpělivostí, počítat s rukama obarvenými oranžovou šťávou a zvyknout si na občasné píchanec.

Žádný odpad

Plody rakytníku se dají konzervovat, sušit, lisovat a ještě i zbylý výlisek lze zpracovat. Z listů, kůry i výhonů rakytníku (čerstvých nebo sušených) se připravují čajové směsi.

Konzervovat plody lze několika způsoby a to mrazením užívá se denně jedna lžička rozmrazených plodů

- naložením do alkoholu (vodka, koňak) - výluh se užívá v zimním období; denně jedna až tři lžičky
- kompotováním - plody bez cukru nebo prosypané cukrem se zavařují ve skleničkách jako běžný kompot, dobře chutnají plody rakytníku zalité medem
- sušením - usušené plody rakytníku se drtí (nebo melou na prášek) a uchovávají ve sklenici - užívat půl lžičky denně postačí .

Marmeláda z rakytníku

- Připravuje se stejným způsobem jako z ostatního drobného ovoce. Poměr cukru a konzervačních přípravků je stejný.

Rakytníkový med

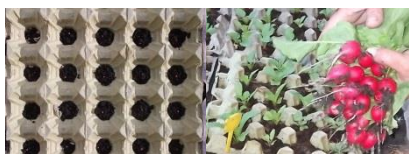
Sušené rozemleté plody smícháme s včelím medem, užívá se po lžičkách. Medem lze sladit čaj.

Elixír života

Někomu zavařenina nebo šťáva z rakytníku nechutná, první dojem z poněkud zvláštní vůně a chuti se chvíli „vstřebává“. Pro toho, kdo se s nimi nemůže smířit, je dobrý lihový extrakt, který se užívá po patnácti kapkách třikrát denně:

- jeden váhový díl usušeného, rozemletého rakytníku
- tři váhové díly destilátu (vodka, koňak, líh) v uzavřené lahvi necháme louhovat tři týdny, občas protřepeme a po scezení dáme do menších tmavých lahviček.

Ještě stále to stiháte - vysadte celoroční nebo zimní ředkvičku. Roste rychle a nevdá jí ani nižší teploty a zkracující se dny. Díky zlepšovákům zkušeného zahrádkáře poroste rychle a nemusíte se o ni téměř vůbec starat! Do kartonů s otvory (viz obrázek) vložte trochu zeminy, **semínka ředkviček a jednoduše uložíme do půdy**. Kromě ředkviček můžete vyzkoušet i pěstování salátu nebo například i cibuloviny. Navíc, nemusíte řešit ani správnou vzdálenost výsadby, karton s otvory je na to perfektní. Natrhané kartony od vajec přidávejte také do kompostu rozkládají se a tím vylepšují strukturu kompostu

Uvedené rady jsou převzaty z internetu. Vložil Zdeněk Hudoc

Hnojíme z domácích zdrojů.

Nemusíme mít žádná drahá hnojiva, abychom své květiny přiměli ke kvetení. I škůdce můžeme likvidovat pomocí nechemických prostředků. Prostředky, které vám doporučuji sám používám a naleznete je bez problémů ve vaší kuchyni.

Kávo **sedlina**. Je přirozeným hnojivem, které posiluje tkáň listů a květů. Má vysoký obsah prospěšných látek a to dusíku, fosforu, draslíku a dalších minerálů. Sbírejte kávovou sedlinu a rozložte ji na papír a nechte vyschnout, aby se snadněji rozptýlovala. Poté ji lze použít jako běžný kompost k hnojení záhonků a také k hnojení pokojových rostlin a osázených truhlíků. Pokojovky hnojíme tímto způsobem 1x za půl roku a venkovní rostliny až 4x za rok.

Vaječné skořápky. Vypláchnutými rozdrčenými skořápkami posypeme záhon a lehce zapravíme pod vrchní vrstvu zeminy. Tímto obohatíme půdu o vápník, který rostliny pro svůj růst potřebují.

Plnotučné mléko. Podpoří růst rostlin, protože obsahuje minerály a stopové prvky. Aplikujeme tak, že 1 díl mléka rozředíme se třemi díly vody a zaléváme rostliny 1x až dvakrát měsíčně.

Zápalky. Mšice a molice nesnáší síru a proto se lze proti nim bránit, když zápalky zasuneme do půdy hlavičkou nahoru.

Banánové slupky. Jednu banánovou slupku necháme vyluhovat ve velké uzavřené sklenici vody několik dní. Následně ji smícháme s 5 – 7 litry odstáté vody. Tento nálev se použije k zalévání pokojových rostlin. Tento nálev také chrání rostliny proti mšicím. Banánové slupky lze také nasušit a rozdrtit na prach. Jednu lžičku prášku při přesazování aplikují ke kořenům.

Vodu ze zeleniny. V které zeleninu vaříte použijte po vychladnutí na zálivku záhonů nebo rostlin v květináčích. Obohatíte tak půdu živinami.

Zálivka z droždí. Do jednoho litru vody rozdrtíme kostku droždí a necháme 14 dní kvasit. Poté zředíme vodou v poměru 1 :3 a používáme k zálivce. Tímto vzniklým hnojivem můžete zalévat muškáty i jiné truhlíkové rostliny.

Stanislav Siegel OOI US ČZS Šumperk

Jak vypěstovat kvalitní rajčata bez hnoje a umělých hnojiv s minimálními náklady

Chlebové kůrky, zbytky domácí strouhanky a dalšího pečiva, které nejsou vhodné ke konzumaci shromážděte a usušte. Před vysazením sazenic v zahradě, vykopete o něco hlouběji jámy jako obvykle, nasypete do nich hrst rozdrčeného suchého pečiva (strouhanky) a zalijete odstátou dešťovou vodou jakmile se voda vstřebá přidejte ještě hrst dřevěného popela a opět zalejte vodou. Až se voda vstřebání vody zasaďte do jamky sazenici rajčete jako obvykle. Rajčata rostou do síly, tmavozelené listy voní, rodí mnohem dříve než obvykle. Je to vynikající hnojivo, které pomůže udržet rajčata silná a vitální.

Jak to funguje

Umletý starší chléb i dřevěný popel působí na kvalitu půdy. Přitáhnou prospěšné bakterie, které podporují růst a produkují další živiny. Navíc, na rozdíl od umělých hnojiv přispívají k tomu, že živiny jsou v půdě rozloženy rovnoměrně.

Radu z internetu vložil: Z. Hudoc

Rarity - Brambora odrůdy Dali váha 530 gramů délka 18cm. Salátová polní okurka AIKON. Rajčata odrůdy TAMINA

Snímky pořízené ze zahrady: Z.Hudoc

Vážení přátelé zahrádkáři.

ČZS by rád oživil vzdělávání odborných instruktorů ČZS formou ÚZA.

Rádi bychom tímto způsobem zajistili vzdělání členů ČZS v zahradním oboru z vlastní členské základny. Všem, kdo by měli zájem o práci odborných instruktorů, předávání pěstitelských zkušeností především formou přednášek, ale i příspěvků v časopise, na internetových stránkách atd.

Zájemce o ÚZA by absolvoval přednášky, které by zahrnovaly obecné znalosti, i jednotlivé specializace – výživa a hnojení rostlin, půdoznalství, ovocnářství, zelinářství, květinářství, základy vazby a další přednášky z oborů, které se dotýkají zahrádkářské a zahradní činnosti (léčivé rostliny, dendrologie, ochrana rostlin,...).

Studium by bylo tříleté, každý rok by byly 2 (3) soustředění s určitým zaměřením přednášek. Studenti by si během prvního roku nadefinovali jakou budou dělat závěrečnou práci, kdo by byl jejím garantem, oponentem. ÚZA by končila třetí rok závěrečnou zkouškou ze studia a obhajobou zvolené diplomové práce.

Cílem tohoto dopisu je zjistit, zdali ve Vašem územním sdružení by byl o tuto formu vzdělání zájem, kolik by bylo možné získat seriózních frekventantů, později i aktivních instruktorů ČZS v různých oborech.

1. Jsou na vašem ÚS zájemci o dlouhodobé vzdělávání?
2. Byli by ochotni se takové akce zúčastnit?
3. Byli by ochotni věnovat tomuto vzdělávání den pracovní, nebo jen dny volné?
4. Jaká forma by byla přijatelná – dvoudenní kurzy s příjezdem v pátek večer (se zajištěným ubytováním), v sobotu časně ráno zahájení, s celodenními přednáškami v sobotu, pokračování v neděli časně ráno do cca 12 hodin
 - Jednodenní kurzy s příjezdem v pátek večer, od sobotního rána s celodenní výukou, s možností odjezdu večer, nebo s noclehem a odjezdem časně ráno v neděli
 - jednodenní kurzy v poslední pracovní den v týdnu s nájездem ve čtvrtek večer, časně ráno v pátek zahájení přednášek s ukončením v pátek večer a večerním odjezdem
 - dvoudenní kurzy s intenzivní přednáškovou činností v pátek, ukončením přednášek v sobotu v odpoledních hodinách

Možné by bylo situovat školení i do doby státních svátků (pokud se v místě, kde školení bude se podařit na tyto dny zajistit služby.

Podmínkou účasti je nejen zájem ze strany členů ČZS, ale i perspektivnost jejich aktivit, činnosti v dalším vzdělávání členů ČZS. Absolvent ÚZA by měl být aktivní v předávání odborných informací především formou přednášek členům ČZS.

Kdo konkrétně by měl zájem absolvovat ÚZA přihlaste se nejpozději do 4.10 na ÚS Šumperk.

Důležité informace

- 1) Služby v kanceláři budou 6.9., 4.10., 1.11., 8.11., 6.12., 13.12.
- 2) Vrácení neuplatněných členských známek provedte do 4.10. Jiný termín po dohodě.
- 3) Vzhledem k tomu, že došlo ke změně podmínek čestného členství je nutné se s těmito podmínkami seznámit a zároveň seznámit i vaše členy. Udělování čestného členství jak se v minulosti provádělo (živelně po dosažení věku 70 let a více) **je** neplatné! Z toho vyplývá, že v přehledu o činnosti vaší ZO za rok 2017, které odešlete na ÚS do 15.3. 2018 neuvádějte počet čestných členů. V rámci našeho ÚS totiž podle nových podmínek nebylo dosud nikomu čestné členství republikovou radou uděleno. Je třeba, pokud jste tak již neučinili seznámit se s tím ve Zpravodaji ČZS č. 1/2017 a to konkrétně na stránce 7. Pokud Zpravodaj nemáte je možné si jej stáhnout na webu ÚS Šumperk, nebo přímo na webu ČZS.

Co chystáme

V měsíci listopadu bude v kongresovém sále fy. Agritec Šumperk uskutečněna přednáška o léčivých bylinách. Tato přednáška již v průběhu tohoto roku proběhla v několika vesnických organizacích a je oni i nadále zájem. O přesném místě a čase konání přednášky budete informováni pozvánkami a e-maily. Pro vzdálenější organizace od místa konání je možné si přednášku objednat třeba před konáním výročních schůzí.

MOŠTÁRNA ZO ČZS DUBICKO

PROVOZNÍ DOBA :

OD 28.9.2017 DO 28.10.2017 POUZE O SOBOTÁCH

PO TELEFONICKÉ OBJEDNÁVCE

**SOVOVI TEL. 732 677 655
604 830 444**

CENA A PODMÍNKY :

5,- Kč / 1 LITR ŠTÁVY

OVOCE OMYTÉ

ODPAD LIKVIDUJE ZÁKAZNÍK

A MOŠT SI ODVÁŽÍ VE VLASTNÍCH NÁDOBÁCH

Toto číslo Zpravodaje č. 2/2017 pro vás připravili : Z. Hudos, B. Kocůrková, J. Sitařová a S. Siegel.
K dalšímu zkvalitnění následujících zpravodajů od vás očekáváme vaše připomínky .

Šumperk 21.9. 2017